

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๓

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องของผู้ร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่สอง การกระทำของผู้ถูกร้องตามคำร้องอยู่ในบังคับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ หรือไม่

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่

ประเด็นที่ห้า กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคจะต้องถูกตัดสิทธิ์ หรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๘

ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องของผู้ร้องชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่

ประเด็นที่สอง การกระทำของผู้ถูกร้องตามคำร้องอยู่ในบังคับ พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

พิจารณาแล้วเห็นสมควรพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สอง ซึ่งเป็นปัญหา
ข้อกฎหมายไปพร้อมกันดังนี้

การใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องตามคำร้องเกิดขึ้น
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ การกระทำตามคำร้องเป็นการกระทำในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของกฎหมาย
อันเป็นหลักการของกฎหมาย ซึ่งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เป็นสาระบัญญัติ มิใช่วิธีสบัญญัติ
ขณะนั้นอยู่ระหว่างการใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
และหลักการเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้นมีหลักการเช่นเดียวกัน ยกเว้นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง
ยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หากปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า
หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย
หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลา
ห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องได้เกิดขึ้นในระหว่างการใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พิจารณาวินิจฉัยคดีนี้

สำหรับกระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง อยู่ในบังคับของกฎหมายในส่วนที่เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๖๒ และวรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน และมาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง แต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ หรือในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน โดยที่การรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต้องกระทำและตรวจสอบเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองอันเป็นเงินงบประมาณแผ่นดินนั้น เป็นปัจจุบันและสอดคล้องเชื่อมโยงกับโครงการและแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละปี แม้กฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบไว้ แต่เมื่อตรวจสอบแล้วพบการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงต้องดำเนินการให้

เสร็จสิ้นและยุติภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้นระยะเวลาที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงเป็นกำหนดเวลาบังคับ มิใช่กำหนดเวลาเร่งรัด กรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจยื่นคำร้องหรืออำนาจฟ้อง เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสะดวกสบายหรือของประชาชน ศาลหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง ไม่ใช่ข้ออายุความทางแพ่งที่คู่กรณีต้องยกขึ้นต่อสู้จึงจะวินิจฉัยได้แต่อย่างใด นายทะเบียนพรรคการเมือง ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ในส่วนที่เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่กำหนดกระบวนการและขั้นตอนการพิจารณาเกี่ยวกับการยุบพรรคการเมือง ตามอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองและคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้แตกต่างกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้บัญญัติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นผู้ที่มีอำนาจยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ในกรณีที่ปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใด ไม่รายงานหรือรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองใดไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑-๒/๒๕๕๐ และคำวินิจฉัยที่ ๓-๕/๒๕๕๐ ไว้เป็นบรรทัดฐานแล้วนั้น เป็นการยืนยันและรับรองอำนาจของนายทะเบียนพรรคการเมือง ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น แต่ในปัจจุบันกรณีดังกล่าวพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันมาตรา ๕๓ วรรคสอง ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและให้ความเห็นชอบด้วย โดยให้นายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ต้องได้รับความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน และนายทะเบียนพรรคการเมืองอยู่ในบังคับต้องยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน

เมื่อเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองและคณะกรรมการการเลือกตั้งตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ปรากฏว่า อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีอำนาจค่อนข้างเด็ดขาด มากกว่านายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

(๑) อำนาจในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีอำนาจใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวาง ดังตัวอย่างเช่น อำนาจในการรับหรือไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง (มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕) หากนายทะเบียน รับผิดชอบการจัดตั้งพรรคการเมือง และนายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองสามารถรับผิดชอบการจัดตั้งพรรคการเมืองได้ (มาตรา ๑๓) ส่วนกรณีที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองใด นายทะเบียนไม่ต้อง ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง ไม่รับผิดชอบการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียน ผู้ขอจัดตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยชี้ขาด (มาตรา ๑๗)

แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ การใช้ดุลพินิจของ นายทะเบียนพรรคการเมือง ในการรับหรือไม่รับการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองจะกระทำได้ โดย นายทะเบียนพรรคการเมืองจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียก่อนทุกครั้ง และ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๓ วรรคสอง และวรรคสาม) หากผู้ขอขึ้นทะเบียนจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำสั่งที่ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ของนายทะเบียนดังกล่าว จึงยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ (มาตรา ๑๓ วรรคสี่)

(๒) อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนใหญ่จะเป็นอำนาจในการออกหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ไม่มีอำนาจควบคุมการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจถ่วงดุลและควบคุมการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมือง เช่น การเห็นชอบให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ระงับหรือจัดการแก้ไขมิให้กระทำการอันฝ่าฝืนนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมือง (มาตรา ๓๑) ให้ความเห็นชอบกรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่ามิเหตุให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพ (มาตรา ๕๑) หรือมิเหตุให้เลิกพรรคการเมือง (มาตรา ๕๒) หรือมิเหตุให้ยุบพรรคการเมือง (มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔) เป็นต้น นอกจากนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีอำนาจ ในการควบคุมบริหารงานเกี่ยวกับพรรคการเมืองของนายทะเบียนบางกรณี เช่น การให้ความเห็นชอบกรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่งตั้งคณะบุคคลเพื่อตรวจสอบงบการเงินและสำเนาบัญชีซึ่งที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองอนุมัติแล้ว (มาตรา ๔๗) หรือ แต่งตั้งกรรมการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง รวมทั้งคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (มาตรา ๕๐) เป็นต้น

จากการเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมือง และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าว เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้การใช้อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับการถ่วงดุลจากคณะกรรมการการเลือกตั้งอีกชั้นหนึ่งก่อน โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ต้องผูกพันกับความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองอย่างใด เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไปทางใด นายทะเบียนพรรคการเมืองต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เนื่องจากเจตนาของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มุ่งประสงค์ให้การปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมือง ถูกตรวจสอบ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการตรวจสอบภายในองค์กรด้วยตนเอง อันเป็นกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติที่กำหนดวิธีปฏิบัติ ของกระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองไว้แล้ว ประกอบกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็น องค์กรที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดจาก การกระทำ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย ทั้งนี้เป็นไปตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมี อำนาจที่จะควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ นายทะเบียน พรรคการเมืองจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนายทะเบียน พรรคการเมืองต้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ตามขั้นตอนและระยะเวลา ที่กำหนดเป็นกระบวนการไว้ ในส่วนของกฎหมายวิธีสบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง และมาตรา ๕๕

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้การใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อ การพัฒนาพรรคการเมืองให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายการเลือกตั้ง ประกอบกับระยะเวลาคัดค้านการเลือกตั้งที่ กำหนดไว้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้สามารถจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้อย่างรวดเร็วและภายในวาระของสภาผู้แทนราษฎร แต่กรณีการตรวจสอบการใช้ จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง อันเป็นกองทุนที่ ได้รับเงินมาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเป็นเงินที่รัฐสนับสนุนให้แก่พรรคการเมืองโดยเงิน ดังกล่าวมาจากภาษีของประชาชน การจ่ายเงินของพรรคการเมืองจึงต้องกระทำโดยสุจริตและถูกต้อง ตามความจริง รวมทั้งต้องมีเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อใช้ในการตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้ว่า การจ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด หรือเป็นไปตามแผน การดำเนินงาน และแผนการจ่ายเงินที่พรรคการเมืองได้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้หรือไม่

โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาการตรวจสอบไว้ ผู้ถูกร้องจะถือเอาระยะเวลาการคัดค้านการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๔ มานับเป็นอายุความในการฟ้องคดีนี้ไม่ได้ เนื่องจากมูลเหตุแห่งการกระทำผิดเป็นคนละกรณี และเป็นการใช้บังคับกฎหมายคนละฉบับกัน ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องในประเด็นนี้จึงรับฟังไม่ได้ แต่การที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งต่อสู้ว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้เพราะมิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และโดยที่กรณีเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงมีประเด็นต้องพิจารณาถึงระยะเวลาในการดำเนินการของผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง อันเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ในคดีนี้ให้ถูกต้องต่อไป

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจง ทางไต๋สวนและการแถลงการณ์ปิดคดีได้ความว่า เมื่อกรมสอบสวนคดีพิเศษมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงผู้ร้องขอให้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคผู้ถูกร้อง และ นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี พรรคเพื่อไทย มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงผู้ร้อง ขอให้ตรวจสอบการดำเนินการของพรรคผู้ถูกร้อง และขอให้ผู้ร้องดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง รวมสองข้อกล่าวหาในทำนองเดียวกันซึ่งเห็นว่า กรณีข้อกล่าวหาตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง นั้น มาตรา ๕๓ วรรคสอง มิได้บัญญัติให้นายทะเบียนต้องเสนอความเห็นด้วยว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อขอความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ต่างกับกรณีข้อกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ ที่มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนและนายทะเบียนได้ตรวจสอบแล้ว กล่าวคือนายทะเบียนต้องตรวจสอบกรณีนั้นด้วยอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนก่อน แล้วจึงเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมความเห็น ว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๕๔ หรือไม่ โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นความเห็นที่เสนอให้ยุบพรรคการเมืองนั้นหรือไม่ อันเป็นการสอดคล้องกับ

เจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับการตรวจสอบ
กถันกรองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ทั้งในกรณีเสนอให้ยุบหรือไม่ยุบพรรคการเมืองนั้น
ดังนั้นกรณีข้อกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๕๔ หากผู้ร้องมิได้ตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องก่อน และเสนอคณะกรรมการ
การเลือกตั้งพร้อมความเห็นประการใดด้วยแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจลงมติ เพื่อสั่งการให้
ผู้ร้องพิจารณามีความเห็นกรณีข้อกล่าวหาดังกล่าวก่อน แล้วจึงเสนอความเห็นนั้นต่อคณะกรรมการ
การเลือกตั้งเพื่อพิจารณาต่อไปตามมาตรา ๕๕ โดยมีกระบวนการและกำหนดระยะเวลายื่นคำร้องต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญเป็นการเฉพาะแตกต่างกับมาตรา ๕๓ วรรคสอง ตามความร้ายแรงของการกระทำ

ฉะนั้นกรณีตามคำร้องคดีนี้ นายทะเบียนจะเสนอความเห็นด้วยว่า พรรคผู้ถูกร้องมีเหตุตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ต่อ
คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ก็ได้ เมื่อผู้ร้องได้รับหนังสือขอให้ตรวจสอบพรรคผู้ถูกร้องของ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ และของนายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ แล้ว ต่อมาวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒
คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๒ ด้วยเหตุผลว่า เมื่อความปรากฏ
ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรณียังมีข้อความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีเหตุ
อันสมควรว่ามีการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ตามข้อกล่าวหาดังกล่าวทั้ง
สองข้อกล่าวหา จึงมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการชุดที่มีนายอิสระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธานคณะกรรมการ
สืบสวนสอบสวนเรื่องดังกล่าว โดยข้อเท็จจริงไม่ได้ความว่าผู้ร้องได้พิจารณาตรวจสอบเรื่องดังกล่าว
ด้วยอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องประการใด ซึ่งผู้ร้องชอบที่จะตรวจสอบด้วยตนเองหรือตั้งคณะทำงานของผู้ร้อง
ช่วยตรวจสอบก่อนก็ได้ ผู้ร้องสามารถพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยความรอบคอบ และให้ความ
เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายตามอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องได้ เมื่อตรวจสอบแล้วผู้ร้องชอบที่จะใช้ดุลพินิจเสนอ
ความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง ได้ว่า กรณีปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องมีเหตุ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง

หรือไม่ ถ้าเป็นกรณีผู้ร้องตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ของผู้ร้องดังกล่าวนี้เสร็จสิ้นแล้ว ถือได้ว่าความปรากฏต่อผู้ร้องในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ร้องจะเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองนั้นหรือไม่ ระยะเวลาที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ย่อมเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้ร้องเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรณีเช่นนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในบังคับต้องพิจารณาความเห็นที่เสนอ และมีมติเห็นชอบหรือไม่ประการใดภายในสิบห้าวันด้วย มิฉะนั้นจะพ้นระยะเวลาที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรณีเห็นชอบให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

กรณีผู้ถูกร้องคดีนี้ผู้ร้องเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาวินิจฉัยตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง การที่กรมสอบสวนคดีพิเศษและนายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ มีหนังสือถึงผู้ร้องดังกล่าวข้างต้น เป็นกรณีที่ถือไม่ได้ว่าความปรากฏต่อผู้ร้องในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องหรือไม่ประการใดแล้ว ระยะเวลาสิบห้าวันที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญยังไม่เริ่มนับ เมื่อผู้ถูกร้องโต้แย้งต่อผู้ว่าผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้ เพราะมิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงมีประเด็นต้องพิจารณาว่าผู้ร้องยื่นคำร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เพื่อวินิจฉัยว่ากระบวนการยื่นคำร้องของผู้ร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ตามประเด็นที่กำหนดไว้ มีปัญหาต้องพิจารณาก่อนว่า ระยะเวลาสิบห้าวันที่ให้นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนนั้นนับกันอย่างไร เป็นกรณีที่สามารถพิจารณาวินิจฉัยตามแนวทางของศาลรัฐธรรมนูญที่เคยวินิจฉัยปรับบทพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ที่บัญญัติไว้เช่นเดียวกับกฎหมายปัจจุบันได้ เช่นตามคำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่า วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น คือวันที่ผู้ร้องได้พิจารณาและเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันเดียวกับการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอข้อเท็จจริงให้พิจารณา คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๐ วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น

คือวันที่ผู้ร้องได้พิจารณาและเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันเดียวกับการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๑๖/๒๕๔๘ (๓๐) ว่า เมื่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบแล้ว (เป็นกรณีถือเอาการรับทราบในที่ประชุม) จึงให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๕๐ วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น คือวันที่ผู้ร้องได้พิจารณา และเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในวันเดียวกัน (เป็นกรณีผู้ร้องตรวจสอบข้อเท็จจริงจนเห็นว่าเพียงพอแล้วเป็นวันเดียวกับที่เห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ) ซึ่งตามกฎหมายฉบับก่อนดังกล่าวเป็นอำนาจนายทะเบียนเท่านั้นที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณาตั้ง กรณีนายทะเบียนเห็นว่าไม่มีเหตุให้ยุบพรรคยอมยุดี ถ้ามีเหตุให้ยุบพรรคยอมยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้เลย ไม่มีปัญหาต้องพิจารณาว่า ในกรณีไม่มีเหตุให้ยุบพรรคหรือมีเหตุให้ยุบพรรคต้องเสนอผู้ใดพิจารณาเห็นชอบหรือไม่ แตกต่างจากกฎหมายปัจจุบัน ตามแนวทางคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เป็นกรณีเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบเบื้องต้นหรือปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนก็ตาม วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนนั้นต้องเป็นวันที่การตรวจสอบ การรวบรวมพยานหลักฐานของทุกฝ่ายเสร็จสิ้น และนายทะเบียนพิจารณำบันทึกเสนอของเจ้าหน้าที่แล้วเห็นชอบซึ่งมักจะเป็นวันเดียวกัน หรือเป็นกรณีประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งรับทราบในที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มีมติให้นายทะเบียนยื่นคำร้องนั้น ถือเอาวันเดียวกับการประชุมเป็นวันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเป็นกรณีนายทะเบียนตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ถือเอาวันที่เห็นว่าตรวจสอบเพียงพอแล้วและเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เป็นวันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเป็นต้น

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติตั้งคณะกรรมการชุนนายอิสระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธาน และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งครั้งที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนทั้งสองข้อกล่าวหาแล้ว มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากส่งเรื่องให้ผู้ร้องพิจารณำดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ ทั้งสองข้อกล่าวหา โดยผู้ร้องในฐานะประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ร่วมลงมติเป็นความเห็นเสียงข้างน้อย ให้ยกคำร้องที่ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องทั้งสองข้อกล่าวหา เพราะไม่พบการกระทำผิดนั้น ความเห็นของผู้ร้องไม่ผูกพันคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะผู้ร้องต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติเสียงข้างมาก แต่โดยที่มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมาก เป็นการพิจารณารวมกันไปทั้งสองข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นกรณีต้องแยกพิจารณาแต่ละข้อกล่าวหาให้ชัดเจน เฉพาะมติกรณีข้อกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ ถือได้ว่าเป็นมติเสียงข้างมากสั่งการให้ผู้ร้องพิจารณามีความเห็นก่อน แล้วจึงเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาต่อไป เป็นข้อกล่าวหาที่นายทะเบียนชอบที่จะตั้งคณะกรรมการช่วยตรวจสอบก่อนเสนอความเห็นได้ ส่วนกรณีข้อกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเสียงข้างมากสั่งการรวมกันไปว่าให้ผู้ร้องพิจารณามีความเห็นก่อนแล้วจึงเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นความไม่ชัดเจนในการปรับบทบังคับใช้กฎหมายในองค์กรขณะนั้นเท่านั้น ต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ความเห็นของเสียงข้างมากให้เห็นผลว่าข้อเท็จจริงทั้งสองข้อกล่าวหาเกี่ยวพันกัน จึงยังคงมีมติให้แจ้งผู้ร้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ เช่นเดิม โดยผู้ร้องและนายวิสุทธิ โภธิแทน กรรมการการเลือกตั้งมีความเห็น ให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง และต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๓ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติเอกฉันท์ที่ชัดเจน ยืนยันเห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง แสดงให้เห็นว่ามติเสียงข้างมากของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ แล้ว โดยผู้ร้องไม่จำเป็นต้องเสนอความเห็นก่อนอย่างไร กรณีถือได้ว่าคดีนี้ความได้ปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคผู้ถูกร้องมีกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง แล้ว และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้แล้ว ทั้งนี้ตามนัยคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ระยะเวลาที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ อันเป็นวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติดังกล่าว

การที่ผู้ร้องมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนชุดนายอิสระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธานอีก และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเสียงข้างมากในการประชุมครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นชอบให้ผู้ร้องแจ้งอัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ (๓) (๔) และมาตรา ๕๕ ทั้งสองข้อกล่าวหาอีกครั้งหนึ่ง แม้ว่าต่อมาวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๓ เห็นชอบให้ ผู้ร้องในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ นั้น กระบวนการดังกล่าวข้างต้นเป็นการตรวจสอบภายในองค์กร และเป็นเพียงการยืนยันการปรับบทบังคับใช้ กฎหมายให้ชัดเจนภายในองค์กร ที่ยังคงต้องอยู่ในบังคับตามระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคสอง กำหนด เป็นกรณีที่ต้องยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ อันเป็นวันที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีมติเสียงข้างมาก ในการพิจารณารายงานของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนชุดที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีมติแต่งตั้งนายอิสระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธานในครั้งแรก และถือเป็นวันที่ความปรากฏต่อ ผู้ร้องในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองด้วย เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓ จึงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องจึง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ หรือไม่

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นสมควรพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่สามและประเด็นที่สี่ ซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริงไปพร้อมกันดังนี้

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องแล้วเห็นว่า โครงการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๒๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับไม่เป็นไปตามโครงการและมีการรายงานการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ๒ รายการ คือ ๑) ใบสำคัญจ่ายค่าจัดทำป้ายให้บริษัท เมชไซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชัน จำกัด จำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท โดยมีได้มีการใช้จ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวรวมทั้งมีการใช้ใบกำกับภาษีปลอม และบริษัท เมชไซอะ ฯ ได้จ่ายเงินส่วนใหญ่ให้กับบุคคลต่างๆ ที่ไม่มีมูลหนี้ต่อกัน และ ๒) ใบสำคัญจ่ายค่าจัดทำป้ายให้บริษัท เกิดเมฆ แอ็ดเวอร์ไทซิง แอนด์ กรุป จำกัด จำนวน ๒,๐๕๓,๗๑๓.๐๔ บาท ไม่ตรงตามความเป็นจริง

มีประเด็นต้องพิจารณาเบื้องต้นว่าบริษัทเมชไซอะ ฯ และบริษัทเกิดเมฆ ฯ ได้มีการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ถูกร้องจริงหรือไม่ ในประเด็นนี้นายประจวบ สังขวกรรมการผู้จัดการ บริษัทเมชไซอะ ฯ ได้ให้การต่อพนักงานสอบสวน กรมสอบสวนคดีพิเศษว่า บริษัทเมชไซอะ ฯ ได้รับงานจากผู้ถูกร้องให้จัดทำป้ายหาเสียงให้กับผู้สมัครของผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๖๖ เขต โดยนายประจวบ ฯ มีหน้าที่ออกแบบป้ายหาเสียงและผลิตป้ายฟิวเจอร์บอร์ด ซึ่งในแต่ละเขตนั้นจะต้องจัดทำป้ายจำนวน ๒๕๐ - ๓๐๐ แผ่น ราคาแผ่นละ ๒๖๐ บาท โดยเริ่มดำเนินการจัดทำตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ แต่ไม่ได้ทำสัญญากับผู้ถูกร้อง นายประจวบ ได้นำเงินที่รับจากบริษัท ทีพีไอ ฯ ที่ว่าจ้างให้นายประจวบให้จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโฆษณาของบริษัท ทีพีไอ ฯ มาใช้เป็นเงินหมุนเวียนจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้ถูกร้องก่อน และเมื่อจัดทำแผ่นป้ายเสร็จแล้ว นายธงชัย ศรีคลชัย หรือนายทีซี จะเป็นผู้สั่งการให้นายประจวบจัดส่งไปยังเขตพื้นที่ ซึ่งค่าใช้จ่ายทั้งหมด

นายประจวบจะเบิกจากนายธงชัย โดยเบิกจากบัญชีของบริษัทเมฆไชอะ ฯ ที่บริษัททีพีไอ ฯ โอนมาให้ และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ถูกร้องได้จ่ายเช็ค จำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท ตามใบเสร็จรับเงินให้กับบริษัทเมฆไชอะ ฯ เพื่อใช้เป็นหลักฐานการรายงานใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ในชั้นการให้การคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายประจวบยืนยันว่า บริษัทเมฆไชอะ ฯ ไม่ได้ทำสัญญาว่าจ้างกับผู้ถูกร้องและมิได้มีการทำธุรกิจกันจริง การที่ผู้ถูกร้องสั่งจ่ายเช็ควงเงิน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท ให้กับบริษัทเมฆไชอะ ฯ ก็เพื่อใช้เป็นเอกสารหลักฐานในการรายงานการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ต่อมาในการให้การต่อคณะกรรมการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายประจวบได้กลับคำให้การที่ให้ไว้ต่อคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนโดยนายประจวบ ฯ ยืนยันว่า บริษัทเมฆไชอะ ฯ ได้จัดทำป้ายฟิวเจอร์บอร์ดแบบแบ่งเขตของผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๖๖ เขต เขตละ ๒๕๐ ป้าย และป้ายส่วนกลางซึ่งเป็นป้ายนโยบายหาเสียงผู้ถูกร้องอีก ๕๐,๐๐๐ ป้าย และได้จ้างเหมารถสิบล้อไปส่งในเขตต่าง ๆ แต่ก็มีบางเขตผู้สมัครมารับเอง สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องได้จ่ายเช็ค จำนวน ๒๓ ล้านบาทเศษให้กับบริษัท เมฆไชอะ ฯ นั้น เป็นค่าจัดทำป้ายแบบแบ่งเขตเท่านั้น และเมื่อได้รับเช็คแล้วก็ได้ออนไปให้กับบุคคลต่างๆ เนื่องจากตนได้นำเงินของบริษัท ทีพีไอ ฯ ที่บริษัทเมฆไชอะ ฯ ทำสัญญารับจ้างประชาสัมพันธ์ให้กับบริษัท ทีพีไอ ฯ และได้รับเงินบางส่วนมาแล้ว มาหมุนเวียนใช้ในโครงการนี้ก่อน อีกทั้งในการเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ นายประจวบ (ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “คณาปติ”) เบิกความต่อศาลเพิ่มเติมว่า บริษัท เมฆไชอะ ฯ ได้จัดทำป้ายแบบแบ่งเขตให้กับผู้ถูกร้อง ส่วนป้ายนโยบายของผู้ถูกร้องอีก จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ แผ่น ได้รับทำเพียง ๕๐,๐๐๐ แผ่น ส่วนอีก ๕๐,๐๐๐ แผ่น มีนายสุชาติ เกิดเมฆ หรือ เป้ โปสเตอร์ เป็นผู้รับจัดทำ ซึ่งการจัดทำป้ายดังกล่าวไม่ได้จัดทำสัญญากับผู้ถูกร้อง เพราะในทางการเมืองการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะให้คนที่ไว้เนื้อเชื่อใจเป็นผู้จัดทำ ซึ่งทุกพรรคการเมืองก็ได้ดำเนินการเช่นนี้เหมือนกัน

จากการสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวน กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายไพจิตร มานะศิลป์ หัวหน้าส่วนของบริษัท อุตสาหกรรมอิโคพลาสติก (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่ง

ประกอบธุรกิจผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน แฟ้มพลาสติก และแผ่นพลาสติกลูกฟูก (Future Board) ให้การว่า ประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้ซื้อแผ่นพลาสติกลูกฟูก ขนาด กว้าง ๑.๓๐ เมตร ยาว ๒.๔๕ เมตร หลายหมื่นแผ่นเพื่อจัดทำป้ายโฆษณาหาเสียงให้กับผู้ถูกร้อง นายวุฒิพร แสนสารมัย อดีตผู้จัดการบริษัท มัลฟอร์ด พลาสติก จำกัด ให้การว่า ประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๘ บริษัท เมชไซอะ ๑ โดยนายประจวบ ๑ ได้ซื้อแผ่นฟิวเจอร์บอร์ดเพื่อจัดทำป้ายโฆษณาหาเสียงให้กับผู้ถูกร้องและได้จ่ายค่าฟิวเจอร์บอร์ดเป็นเงินกว่า ๔ ล้านบาท นางสาวณี เรื่องปัญญาพจน์ บริษัท ยูนิอิงค์ จำกัด ประกอบกิจการค้าหมีกพิมพ์ เคมีภัณฑ์เกี่ยวกับการพิมพ์และซิลค์สกรีน ให้การว่า ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๔๗ บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้ซื้อหมีกพิมพ์ประเภทที่ใช้สำหรับการพิมพ์ลงบนแผ่นผ้าพีวีซีและแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด เป็นเงินประมาณห้าแสนกว่าบาท เชื่อว่าจะนำไปใช้พิมพ์แผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ เนื่องจากใกล้ช่วงเวลาเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ นางนงเยาว์ จิระกานนท์ บริษัท วิลสัน สกรีน จำกัด ให้การว่า ประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้ซื้อหมีกพิมพ์ประเภทที่ใช้พิมพ์ลงบนแผ่นผ้าพีวีซีและฟิวเจอร์บอร์ด ประมาณเกือบ ๒ ล้านบาท แต่ไม่ทราบว่าบริษัท เมชไซอะ ๑ จะไปใช้ดำเนินการในเรื่องใด และนางสุนี เพียรทวีรัชต์ หัวหน้าผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วีเอส ซัพพลาย เซอร์วิส ให้การว่า ประมาณเดือนกันยายน ๒๕๔๗ นายสนั่น ซึ่งเป็นลูกจ้างของ บริษัท ทองกมล จำกัด ซึ่งรับจ้างพิมพ์แผ่นป้ายโฆษณาหาเสียงให้กับนายประจวบ และนายประจวบบอกว่าต้องการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการพิมพ์มือสอง เช่น โต๊ะพิมพ์ กรอบสกรีน แปรงปาด เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการจัดพิมพ์แผ่นป้ายหาเสียงให้กับผู้ถูกร้อง จึงได้ขายวัสดุอุปกรณ์การพิมพ์ดังกล่าวให้กับบริษัท เมชไซอะ ๑ และบริษัท เมชไซอะ ๑ ได้จ่ายเช็คให้หลายงวดรวม เป็นเงิน ๗๗๑,๕๕๒ บาท

นอกจากนี้ นางสาววลัยลักษณ์ ประสงค์ ภรรยาของนายประจวบ ๑ และนายณัฐพล จิรวินสุทธิกุล พนักงานของบริษัท เมชไซอะ ๑ ต่างยืนยันว่า บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้รับจ้างทำป้ายหาเสียงให้กับผู้ถูกร้อง และได้นำพนักงานบางส่วนของบริษัทไปนั่งทำงานที่ทำการผู้ถูกร้อง เนื่องจากบริษัทต้องทำงาน ออกแบบป้ายหาเสียงกับผู้ถูกร้องซึ่งมีปริมาณมาก สำหรับกรณีที่บริษัท เมชไซอะ ๑ นำไปกำกับภาษี

ของบริษัท ชัยชาวโรจน์ จำกัด บริษัท พีจีซี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สนิวัฒนา เอเชีย อินเตอร์ไพร์ส ซึ่งเป็นบริษัทที่กรมสรรพากรได้เพิกถอนใบกำกับภาษีเนื่องจากไม่มีการประกอบการจริงมาแสดงนั้น นางวลัยลักษณ์ ประสงค์ ยืนยันว่า บริษัท เมชไซอะ ๑ ไม่มีการซื้อขายกับบริษัทดังกล่าว โดยเอกสารใบกำกับภาษีที่ได้มานั้น นายประจวบ ๑ เป็นผู้นำเอกสารมาให้เพื่อจัดทำเอกสารทางบัญชี แต่ในการเบิกความต่อศาลนายประจวบเบิกความว่า ใบกำกับภาษีของบริษัททั้งสามดังกล่าว ตนเองจำไม่ได้ว่าใครเอามาให้แต่อาจให้แมสเซนเจอร์ไปเอามาให้เนื่องจากมีงานมาก และจำไม่ได้ว่าบริษัทดังกล่าวมีสถานประกอบการอยู่ที่ไหน

เมื่อพิจารณาจากพยานบุคคลแล้วต่างให้การสอดคล้องกันว่า บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้มีการซื้อแผ่นพลาสติกถูกฟูก ขนาดกว้าง ๑.๓๐ เมตร และยาว ๒.๔๕ เมตร จากบริษัท อุตสาหกรรมอีโค่พลาสติก (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท มัลฟอร์ด พลาสติก จำกัด และซื้อหมึกพิมพ์สำหรับใช้พิมพ์ลงแผ่นพีวีซีและแผ่นพีวีเจอร์บอร์ด จากบริษัท ยูนิอิงค์ จำกัด และบริษัท วิลสัน จำกัด รวมทั้งมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดพิมพ์จากห้างหุ้นส่วนจำกัด วีเอส ซัพพลาย เซอร์วิส เพื่อทำป้ายหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง จึงเชื่อว่าบริษัท เมชไซอะ ๑ ได้มีการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ถูกร้องจริงมีฉะนั้นแล้ว บริษัทต่าง ๆ ที่บริษัท เมชไซอะ ๑ ได้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์คงจะไม่ได้มีการยืนยันรับรองการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าว

ข้อนำสืบของผู้ร้องที่ว่า นายธงชัย คลศรีชัย เกี่ยวข้องสั่งการโอนย้ายเงิน ตามเส้นทางการเงินที่ผู้ร้องจัดทำขึ้น ด้วยความเชื่อว่ามีเชื่อมโยงทางการเงินระหว่างบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) กับพรรคผู้ถูกร้องนั้น นายธงชัยเบิกความต่อศาลว่า ได้รับเงินค่าจ้างงานช่วงบางส่วนต่อจากนายประจวบ แล้วได้ชำระหนี้ต่อไปให้บุคคลอื่นโดยยืนยันว่ามีมูลหนี้ต่อกันจริง และไม่ได้เกี่ยวข้องเชื่อมโยงการโอนย้ายเงิน ระหว่าง บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) กับพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังยุติได้แล้วว่า บริษัท เมชไซอะ ๑ รับจ้างจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ถูกร้องจริง โดยมิได้ทำสัญญาเป็นหนังสือต่อกัน และได้มีการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ถูกร้องเสร็จแล้ว โดยผู้ถูกร้องได้ส่งจ่ายเช็คชำระค่าจ้างให้เรียบร้อยแล้ว นิติสัมพันธ์ระหว่างบริษัท เมชไซอะ ๑ กับผู้ถูกร้อง

ยอมยุติเสร็จสิ้นสมบูรณ์ไปตามกฎหมายแล้ว ส่วนเงินทุนที่ใช้จ่ายในการจัดทำป้ายให้ผู้ถูกร้องนั้น จะเป็นเงินทุนของบริษัท เมชไชอะ ๆ เอง ที่มีที่มาจากแหล่งทุนอื่น หรือใช้เงินรับจ้างจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโฆษณา กับบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นทุนหมุนเวียน หรือ บริษัท เมชไชอะ ๆ ใช้เงินของบริษัท ที.พี.ไอ. จำกัด (มหาชน) ที่บริจาคให้ผู้ถูกร้องผ่านการทำสัญญารับจ้างทำสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโฆษณาต่อกัน โดยมีได้มีการทำงานรับจ้างกันจริงแต่เป็นการอำพรางเงินที่บริจาคให้กับผู้ถูกร้อง เท่านั้น และเมื่อผู้ถูกร้องออกเช็คสั่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองชำระให้อีก แล้วมีการถอนเงินคืนให้ผู้ถูกร้องในภายหลังตามเส้นทางการเงินที่ผู้ร้องจัดทำขึ้นนั้น เป็นข้อเท็จจริงที่ต้องไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม ในคดีที่กล่าวหาว่าพรรคผู้ถูกร้องรับบริจาคจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอีกคดีหนึ่ง ไม่ใช่ประเด็นปัญหาที่จะต้องพิจารณา วินิจฉัยในคดีนี้

ในส่วนการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ของบริษัท เกิดเมฆ แอ๊ดเวอร์ไทซิ่ง แอนด์ กรุ๊ป จำกัด นั้น จากคำให้การของนางสาววาสิณี หรือแอน ทองเจือ กรรมการผู้จัดการบริษัท แม็คเนท ซาชน์ จำกัด ต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สรุปได้ว่า นางสาววาสิณีได้ติดต่อรับจ้างทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์โยบายกับผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องได้ว่าจ้างให้จัดทำป้ายดังกล่าว จำนวน ๒๕,๐๐๐ แผ่น แผ่นละ ๑๘๐ บาท เป็นเงิน ๔.๕ ล้านบาท และได้รับเงินค่าจ้างล่วงหน้าเป็นเงินไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท จากนายธงชัย คลศรีชัย หลังจากได้รับเงินแล้วได้สั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำป้ายให้กับบริษัท เกิดเมฆ ๆ บริษัท ลักกี้นการพิมพ์ จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฐิติกาญจน์ ดีไซน์ และนายฤทธิพล เลิศธนโสภณ (หรือเฮียตั้ว) ซึ่งเป็นผู้รับจ้างพิมพ์ป้ายโดยได้รับเฉพาะค่าแรง ซึ่งการจ่ายเงินให้กับบริษัทหรือบุคคลดังกล่าว นางสาววาสิณีจะใช้วิธีการนำเงินสดเข้าบัญชีผู้ประกอบการ โดยมีการออกหลักฐานใบเสร็จรับเงินและหลักฐานทางบัญชีถูกต้อง ยกเว้นเฉพาะรายบริษัท เกิดเมฆ ๆ นางสาววาสิณีขอให้เป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงินซึ่งเป็นค่าแรงในการจัดพิมพ์ป้ายให้แก่ผู้ถูกร้องเพียงบริษัทเดียว ซึ่งนายฤทธิพล เลิศธนโสภณ นางฉวีรัฐฉัย หรือวันเพ็ญ ยุทธารักษ์ บริษัท ลักกี้นการพิมพ์ จำกัด และนายสุวัชต์ คงทน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฐิติกาญจน์ ดีไซน์ ต่างยืนยันว่า

ได้จัดพิมพ์ป้ายโฆษณาหาเสียงของผู้ถูกร้องตามที่ นางสาววาสิณีว่าจ้าง โดยรับเฉพาะค่าแรงการพิมพ์ ส่วนวัสดุอุปกรณ์ในการพิมพ์นางสาววาสิณีเป็นผู้จัดหามาให้ และนายสุชาติ เกิดเมฆ กรรมการผู้จัดการ บริษัท เกิดเมฆ แอ็ดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด ให้การว่าได้รับจ้างพิมพ์ป้ายโฆษณาหาเสียงของผู้ถูกร้อง จำนวน ๕,๐๐๐ แผ่น แผ่นละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนวัสดุที่ใช้ในการพิมพ์ นางสาววาสิณีเป็นผู้จัดหามาให้เช่นเดียวกัน และนางสาววาสิณีได้ขอให้ออกหลักฐานใบเสร็จรับเงิน จำนวน ๒,๐๑๓,๑๘๕.๖๑ บาท ให้กับผู้ถูกร้อง

แต่จากบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงและการเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ นางสาววาสิณียืนยันว่า ได้รับจ้างทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์นโยบายพรรคให้ผู้ถูกร้อง จำนวน ๕๐,๐๐๐ แผ่น แผ่นละ ๑๘๐ บาท เป็นเงิน ๙ ล้านบาท ในการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์นโยบายพรรคให้ผู้ถูกร้อง จะมี ๕ แบบ แบบละ ๑๐,๐๐๐ แผ่น โดยแบ่งงานให้กับบริษัทเกิดเมฆ ฯ บริษัท ลักกี้วัน ฯ ห้างหุ้นส่วนนิติกาญจน์ นายกฤษพล ฯ และนายสาธิต ฯ จัดพิมพ์แผ่นป้ายบริษัทหรือ คนละ ๑๐,๐๐๐ แผ่น ซึ่งบริษัทหรือบุคคลดังกล่าวจะได้รับเฉพาะค่าแรงในการพิมพ์ แต่ผู้รับจ้างช่วงดังกล่าวจัดพิมพ์ไม่ครบตามจำนวนที่จัดจ้าง ต่อมาผู้ถูกร้องต้องการให้นางสาววาสิณีออกใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นเอกสารหลักฐานในการใช้จ่ายเงินของพรรค แต่เนื่องจากในการรับจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาให้ผู้ถูกร้อง นางสาววาสิณีไม่ได้คิดราคารวมค่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ ๓ ไว้ นางสาววาสิณีจึงได้ติดต่อขอให้บริษัทที่จำหน่ายวัสดุการพิมพ์ให้กับตน เป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ถูกร้องโดยตรงเพื่อลดยอดวงเงินการจ้างและภาระภาษีของตน โดยบริษัท อุตสาหกรรมอีโค่พลาสติก (ประเทศไทย) จำกัด ออกใบเสร็จรับเงินค่าแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด ขนาดกว้าง ๑.๓๐ เมตร ยาว ๒.๔๕ เมตร จำนวน ๓๓,๗๖๘ แผ่น ๆ ละ ๑๓๐ บาท เป็นเงิน ๔,๖๙๑,๑๒๘.๘๐ บาท บริษัท ป๊อปปูล่า อินเตอร์พลัส จำกัด ออกใบเสร็จรับเงิน ค่าแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด ขนาด ๑.๓๐ เมตร ยาว ๒.๔๕ เมตร จำนวน ๘,๘๕๐ แผ่น ราคาแผ่นละ ๑๓๕ บาท เป็นเงิน ๑,๒๘๔,๑๖๐.๕๐ บาท และบริษัท วิลสันสกรีน จำกัด ออกใบเสร็จรับเงินค่าหมึกพิมพ์และอื่น ๆ เป็นเงิน ๑,๐๑๓,๑๐๒.๒๓ บาท ส่วนใบเสร็จรับเงินค่าแรงงานนางสาววาสิณีได้ติดต่อให้บริษัท เกิดเมฆ ฯ เป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงินให้ เป็นเงิน

๒,๐๕๓,๗๑๓.๐๔ บาท และผู้ถูกร้องได้ส่งจ่ายเช็คให้กับบริษัทดังกล่าวมีจำนวนเงินตามใบเสร็จรับเงินจำนวน ๔ ฉบับ หลังจากนั้นบริษัทได้คืนเงินให้กับผู้ถูกร้องโดยผ่านนางสาววาสิณีและนางสาววาสิณีได้คืนเงินจำนวนดังกล่าวให้กับผู้ถูกร้อง เนื่องจากนางสาววาสิณีได้รับเงินจากผู้ถูกร้องและได้จ่ายเงินให้กับบริษัทดังกล่าวไปก่อนแล้ว

จากการเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ นายบัญญัติ บรรทัดฐาน หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องในขณะนั้น เบิกความว่า ผู้ถูกร้องได้ว่าจ้างนางสาววาสิณีเป็นผู้จัดการทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์นโยบาย จำนวน ๕๐,๐๐๐ แผ่น ราคาแผ่นละ ๑๘๐ บาท เป็นเงินประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เนื่องจากนางสาววาสิณีเสนอราคาถูกกว่ารายอื่น ๆ สาเหตุที่ราคาแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ของนางสาววาสิณีถูกกว่าบริษัท เมชไซอะ ๗ เนื่องจากการจัดทำป้ายของบริษัท เมชไซอะ ๗ จะต้องใช้เพลตเป็นจำนวนมากเพราะเปลี่ยนตามผู้สมัครซึ่งจะมีค่าเนื้องานมากกว่า ส่วนของนางสาววาสิณีเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย สามารถใช้เพลตเดียวก็สามารถพิมพ์ได้เป็นจำนวนมาก ประกอบกับการจัดจ้างทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ นางสาววาสิณีอ้างว่าไม่มีเงินเพียงพอที่จะจัดซื้อวัสดุจึงขอให้ผู้ถูกร้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจ่ายเงินเมื่องานเสร็จแล้ว ให้กับบริษัทที่นางสาววาสิณีได้จัดซื้อวัสดุมาใช้ก่อนซึ่งภายหลังจากการจัดทำป้ายเสร็จแล้วผู้ถูกร้องได้จ่ายเงินให้กับบริษัทอุตสาหกรรมโอโค่พลาส (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ป๊อปปูล่า อินเทอร์เน็ต จำกัด และบริษัท วิลสันสกรีน จำกัด ตามจำนวนเงินที่นางสาววาสิณีได้สั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดพิมพ์ป้าย ส่วนเงินที่เหลือประมาณ ๒ ล้านบาทกว่าบาท ได้จ่ายเป็นค่าแรงในการจัดทำป้าย โดยนางสาววาสิณีได้นำใบเสร็จรับเงินของบริษัทเกิดเมฆ ๗ มาเป็นหลักฐานในการรับเงิน ซึ่งผู้ถูกร้องก็จ่ายเช็คตามจำนวนเงินที่ปรากฏในใบเสร็จรับเงินของบริษัทเกิดเมฆ ๗ และมีนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ เลขานุการพรรคผู้ถูกร้องในขณะนั้น ยืนยันว่า นางสาววาสิณีรับจ้างทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ถูกร้อง ส่วนที่นางสาววาสิณีจะให้ใครเป็นผู้รับจ้างช่วงต่อหน้าไม่ทราบ สำหรับกรณีที่บริษัทเกิดเมฆ ๗ ได้รับเช็คจากผู้ถูกร้องและได้ส่งจ่ายเช็ค ๒ ฉบับ รวมเป็นเงิน ๒ ล้านบาทเศษเท่ากับยอดเงินออกให้บริษัทเกิดเมฆ ๗ ให้กับนางสาววาสิณีหรือกรณีที่บริษัท อุตสาหกรรมโอโค่พลาส จำกัด ได้รับเงินจากผู้ถูกร้องแล้วได้ออกเช็ค ๕ ฉบับ ให้กับ

นางสาววาทีนี้ทั้งสองกรณีดังกล่าวนางสาววาทีนี้ได้ออกเช็คให้กับนายนิคม กลิ่นบุญรัตน์ ลูกจ้างบริษัท ที่มีนายโชคชัย คลศรีชัย เป็นผู้ถือหุ้มนั้น นายประดิษฐ์ไม่ทราบกรณีที่นางสาววาทีนี้ออกเช็คดังกล่าว เพราะไม่เคยรู้จักกับนายนิคม กลิ่นบุญรัตน์ และนายธงชัยไม่เคยเล่าให้ฟังเกี่ยวกับเรื่องนี้

เมื่อพิจารณาจากพยานบุคคลดังกล่าวแล้วต่างให้การสอดคล้องกันว่า ผู้ถูกร้องได้ว่าจ้างนางสาววาทีนี้จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์นโยบายพรรคจำนวน ๕๐,๐๐๐ แผ่น ราคาแผ่นละ ๑๘๐ บาท รวมเป็นเงิน ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่เมื่อมีการส่งมอบงานนั้น นางสาววาทีนี้จัดทำไม่ครบตามจำนวนดังกล่าว โดยนางสาววาทีนี้จะได้รับเงินเฉพาะค่าแรงงานในการจัดพิมพ์ ซึ่งนางสาววาทีนี้ได้ว่าจ้างบริษัท เกิดเมฆ แอ็ดเวอร์ไทซิง จำกัด นายกฤษพล เลิศชนโสภณ บริษัท ลักกีวันการพิมพ์ และห้างหุ้นส่วนจำกัด วุฒิกาญจน์ ดีไซน์ เป็นผู้จัดทำ โดยนางสาววาทีนี้ได้ให้บริษัท เกิดเมฆฯ เป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงินเฉพาะค่าแรงให้กับผู้ถูกร้อง และมีหลักฐานเอกสารที่ผู้ถูกร้องจ่ายเช็คจากบัญชีกองทุนฯ ตามใบเสร็จรับเงินของบริษัทที่นางสาววาทีนี้ได้สั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์การจัดทำให้กับผู้ถูกร้อง จึงเชื่อว่านางสาววาทีนี้ได้จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์นโยบายให้กับผู้ถูกร้องจริง ส่วนกรณีที่นางสาววาทีนี้ได้ใช้ใบเสร็จรับเงินของบริษัท เกิดเมฆฯ เพียงรายเดียวรับชำระเป็นค่าแรงให้กับผู้ถูกร้อง โดยรวมค่าแรงของบริษัทและบุคคลที่รับจ้างจากนางสาววาทีนี้ทั้งหมดนั้น เห็นว่าเป็นการออกหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าแรงในการจัดพิมพ์ให้ผู้ถูกร้องตามที่นางสาววาทีนี้ได้รับจ้างจัดทำป้าย ซึ่งนางสาววาทีนี้จะให้ผู้ใดออกใบเสร็จรับเงินเพื่อลดภาระภาษีของตนหรือให้ผู้ใดรับจ้างช่วงต่อไปนั้น ผู้ถูกร้องมิได้มีส่วนรู้เห็นด้วย

ข้อนำสืบที่ว่า เมื่อผู้ถูกร้องสั่งจ่ายเช็คค่าแรงให้บริษัท เกิดเมฆฯ และค่าวัสดุให้บริษัทที่จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ที่นางสาววาทีนี้สั่งซื้อ แล้วบริษัทผู้รับเงินได้คืนเงินให้ผู้ถูกร้องผ่านนางสาววาทีนี้ เนื่องจากได้จ่ายเงินให้บริษัทดังกล่าวไปก่อนแล้ว อันเป็นการนำสืบให้เห็นว่าผู้ถูกร้องมิได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัตินั้น กรณีข้อนำสืบดังกล่าวเป็นนิติสัมพันธ์ของนางสาววาทีนี้ กับบริษัทผู้รับเงิน แม้นางสาววาทีนี้จะออกเช็คสั่งจ่ายเงินให้ นายนิคม กลิ่นบุญรัตน์ ลูกจ้างบริษัท ที่มีนายโชคชัย คลศรีชัย เป็นผู้ถือหุ้มนั้นก็ตาม

ข้อเท็จจริงยังไม่อาจเชื่อมโยงถึงผู้ถูกร้องว่ารู้เห็นเกี่ยวข้องอย่างไร ทางนำสืบผู้ถูกร้องมีนายบัญญัติ บรรทัดฐาน เบิกความต่อศาลยืนยันว่า นางสาววาศินีอ้างว่าไม่มีเงินเพียงพอที่จะจัดซื้อวัสดุ จึงขอให้ผู้ถูกร้องรับรองต่อบริษัทที่จำหน่ายวัสดุว่าจะรับผิดชอบจ่ายเงินค่าวัสดุให้เมื่องานเสร็จแล้ว โดย นางสาววาศินีสามารถสั่งซื้อวัสดุมาใช้ก่อนได้ ต่อมาผู้ถูกร้องได้จ่ายเงินให้บริษัทผู้จำหน่ายวัสดุและจ่ายเป็นค่าแรงให้กับ บริษัท เกิดเมฆ ฯ หลังจากการจัดทำป้ายเสร็จแล้ว ทางนำสืบของผู้ร้องที่มี นางสาววาศินีให้การอีกว่า ได้รับเงินค่าจ้างล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท จากนายธงชัย คลศรีชัย ซึ่งไม่ได้ความจากนายธงชัยว่าเกี่ยวข้องด้วยอย่างไร นางสาววาศินีให้การต่อไปว่า ได้รับเงินแล้วได้สั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำป้ายให้กับบริษัทผู้รับจ้างทำป้ายรวม ๔ ราย โดยได้รับเฉพาะค่าแรง และให้การถึงวิธีการจ่ายเงินว่ากระทำด้วยการนำเงินสดเข้าบัญชีผู้ประกอบการแต่ละราย แต่ให้บริษัท เกิดเมฆ ฯ เป็นผู้ออกใบเสร็จค่าแรงทั้งหมดเพียงบริษัทเดียว โดยนางสาววาศินีไม่ได้ให้การถึงค่าวัสดุที่สั่งซื้อเป็นเงินอีกจำนวนมากนอกเหนือจากเงินที่ได้รับจากนายธงชัยว่า ผู้ใดเป็นผู้ชำระด้วยเงินจากแหล่งใด กรณีจึงน่าจะเชื่อเชื่อมกับทางนำสืบผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ชำระเงินค่าวัสดุให้บริษัทผู้จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ทั้งหมดตามที่นางสาววาศินีร้องขอ ส่วนเงินค่าแรงที่อ้างว่าได้รับจากนายธงชัย นั้น ข้อเท็จจริงในทางนำสืบไม่ได้ความว่าผู้ถูกร้องเกี่ยวข้องด้วยอย่างไร และรับฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องได้ชำระเงินจำนวนใด ๆ ให้บริษัทผู้จำหน่ายวัสดุและบริษัทผู้รับค่าแรงในการจัดทำป้ายไปก่อนการจัดทำป้ายเสร็จแต่อย่างใด กรณีจึงไม่มีเหตุผลที่บริษัทดังกล่าวจะต้องคืนเงินที่ได้รับให้กับผู้ถูกร้อง โดยผ่าน นางสาววาศินี ดังทางนำสืบของผู้ร้อง

การที่บริษัท เมฆไชอะ ฯ และนางสาววาศินี ฯ ได้มีการส่งป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ถูกร้องมาตลอดตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ จนถึงต้นเดือนมกราคม ๒๕๔๘ การกระทำดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องได้ว่าจ้างบริษัท เมฆไชอะ ฯ และนางสาววาศินี ฯ เป็นผู้จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามที่ตกลงกัน ผู้ถูกร้องจึงมีนิติสัมพันธ์ต้องให้สินจ้างตามที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้รับจ้างทั้งสองรายได้เริ่มดำเนินการจัดทำตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ และมีการส่งมอบงานเป็นระยะจนถึงเดือนมกราคม ๒๕๔๘ โดยยังไม่มีมีการจ่ายเงินเพียงแต่มีการแจ้งหนี้ไว้ล่วงหน้าอันเป็น

แนวปฏิบัติปกติในการประกอบธุรกิจทั่วไป เมื่อผู้ถูกร้องได้รับโอนเงินจากกองทุน ฯ แล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องจึงได้จ่ายเงินจากบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาย่อย กระทรวงการคลัง ชื่อบัญชีพรรคประชาธิปัตย์ (กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง) เลขที่ ๐๖๘-๑-๐๓๑๕๕-๕ จำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท หลังจากหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว ให้กับบริษัท เมชไซอะ ฯ ตามใบเสร็จรับเงินลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๘ บริษัท อุตสาหกรรมอีโค่พลาสติก (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน ๔,๖๕๗,๑๒๘.๘๐ บาท ตามใบเสร็จรับเงินลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ บริษัท ป๊อปปูล่า อินเทอร์เน็ต จำกัด จำนวน ๑,๒๘๔,๑๖๐.๕๐ บาท ตามใบเสร็จรับเงินลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ และบริษัท เกิดเมฆ แอ็ดเวอร์ไทซิง แอนด์ กรู๊ป จำกัด จำนวน ๒,๐๕๓,๗๑๓.๐๔ บาท ตามใบเสร็จรับเงินลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นค่าแผ่นลูกฟูก (Future Board) และค่าแรงงาน ในการจัดพิมพ์ป้าย และเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องจ่ายเงินให้กับบริษัท วิลสันกรีน จำกัด จำนวน ๑,๐๑๓,๑๐๒.๒๓ บาท ตามใบเสร็จรับเงินลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นค่าหมึกพิมพ์ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นการใช้จ่ายเงินที่ได้มีการว่าจ้างกันจริง แม้ว่าจะเป็นการจ่ายเงินก่อนที่ผู้ถูกร้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเงินที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุน ฯ ก็ตาม เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เห็นชอบกรณีที่ผู้ถูกร้องขอเปลี่ยนแปลงวงเงินที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน ฯ แล้ว ย่อมถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ประกอบกับโครงการจัดทำป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ขนาดกว้าง ๑.๓๐ เมตร ยาว ๒.๕๐ เมตร จำนวน ๑๗๕,๑๕๕ แผ่น ราคาแผ่นละ ๒๑๗ บาท เป็นเงิน ๓๗,๕๕๕,๕๕๕ บาท ที่ผู้ถูกร้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากจะคำนวณเฉพาะป้ายที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน ฯ จำนวน ๒๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้ว จะจัดทำป้ายได้เพียงจำนวน ๑๒๔,๔๒๔ แผ่น แต่ผู้ถูกร้องได้จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่บริษัท เมชไซอะ ฯ จัดทำ จำนวน ๕๑,๕๐๐ แผ่น และนางสาววาสนีย์จัดทำอีกจำนวน ๔๒,๖๕๘ แผ่น รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๔,๑๕๘ แผ่น เป็นการจัดทำป้ายมากกว่าจำนวนที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุน ฯ

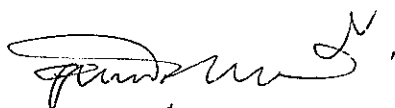
ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เป็นมาตรการทางกฎหมายที่บังคับให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง เนื่องจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นกองทุนที่ได้รับเงินมาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินบริจาคของประชาชน และเงินที่รัฐสนับสนุนให้แก่พรรคการเมือง การใช้จ่ายเงินกองทุน ฯ ของพรรคการเมืองจึงต้องกระทำโดยสุจริต ถูกต้องตามความเป็นจริง และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยรวม รวมทั้งมีเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินเพื่อใช้ในการตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้ว่า การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยยื่นภายในกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยเฉพาะโครงการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน ๒๗,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งผู้ร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงนั้น ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า การใช้จ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวผู้ถูกร้องได้มีการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทั้งป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งและป้ายประชาสัมพันธ์นโยบายพรรค และมีเอกสารหลักฐานในการจ่ายเงิน คือ หลักฐานการจ่ายเช็คให้กับนิติบุคคล หรือนุคคลที่เกี่ยวข้องรับจ้างจัดทำโครงการ อันเป็นนิติสัมพันธ์ที่ชอบด้วยกฎหมายโดยสมบูรณ์ รวมทั้งมีใบเสร็จรับเงินที่ถูกต้องจากนิติบุคคลหรือนุคคลดังกล่าวเมื่อได้รับเงินจากผู้ถูกร้องแล้ว ประกอบกับ บริษัท สำนักงานสอบบัญชีทรัพย์สิน จำกัด ที่ผู้ร้องได้ว่าจ้างให้เป็นผู้ตรวจสอบงบการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองของผู้ถูกร้อง โดยบริษัท

สำนักงานสอบบัญชีทรัพย์สิน จำกัด มีความเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามโครงการที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องเห็นว่า การจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้ถูกร้องนั้นมีขนาดของแผ่นป้ายไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัตินั้น เห็นว่า โครงการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ผู้ร้องได้อนุมัติให้ผู้ถูกร้องดำเนินการตามแบบ กพก. ๔ นั้น รายละเอียดของโครงการดังกล่าวตามแบบ กพก. ๔ ดังกล่าวมิได้กำหนดขนาดรายละเอียดขนาดของแผ่นป้ายแต่อย่างใด รวมทั้งตามแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี ๒๕๔๘ ก็มีได้มีการรายงานในเรื่องขนาดของแผ่นป้าย เหตุที่ขนาดของแผ่นป้ายมีความแตกต่างกันเนื่องจากใบเสร็จรับเงินของบริษัท เมชไซอะ ฯ ที่ออกให้กับผู้ถูกร้อง จะมีขนาดแตกต่างจากแผ่นป้ายตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท อุตสาหกรรมอีโค่พลาส (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ป๊อปปูล่า อินเตอร์พลาส จำกัด ซึ่งมีขนาดแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย มิใช่เป็นสาระสำคัญอันเป็นผลให้การรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน ฯ ของผู้ถูกร้องไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ แล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง และไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นที่ห้าอีกต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติและรายงานการใช้จ่ายเงินถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เห็นควรยกคำร้อง

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ